

โรงพยาบาลบ่อทอง งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	หน้าที่ 1 จากจำนวน 4 หน้า ฉบับที่ 5 วันที่ออกเอกสาร 1 ตุลาคม 2563
วิธีปฏิบัติที่ : WI - NUR - ICC - 005	
เรื่อง : การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	ผู้อนุมัติใช้ : นางทวิพร เพชรชัต

ผู้จัดทำ

.....

 (นางสาวนิภา ธารา)

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ผู้อนุมัติ

.....

 (นางทวิพร เพชรชัต)

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล

โรงพยาบาลบ่อทอง	หน้าที่ 2 จากจำนวน 4 หน้า
งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	ฉบับที่ 5 วันที่ออกเอกสาร 1 ตุลาคม 2563
วิธีปฏิบัติที่ : WI - NUR - ICC - 005	
เรื่อง : การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	ผู้อนุมัติใช้ : นางทวีพร เพชรชัด

บันทึกการประกาศใช้

แก้ไขครั้งที่	วัน / เดือน / ปี	รายละเอียดการแก้ไข
00	1 ตุลาคม 2563	ประกาศใช้

บันทึกการแก้ไข

ครั้งที่	หน้า	วัน / เดือน / ปี	รายละเอียด

โรงพยาบาลบ่อทอง	หน้าที่ 3 จากจำนวน 4 หน้า
งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	ฉบับที่ 5 วันที่ออกเอกสาร 1 ตุลาคม 2563
วิธีปฏิบัติที่ : WI - NUR - ICC - 005	
เรื่อง : การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	ผู้อนุมัติใช้ : นางทวิพร เพชรชัด

การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Meatal care)

ทำความสะอาดรอบรูเปิดของท่อทางเดินปัสสาวะและบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกเพื่อกำจัดคราบสกปรก ด้วยสบู่และน้ำสะอาด ซับให้แห้ง ตามปกติที่เป็นกิจวัตรประจำวันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง มีขั้นตอน ดังนี้

1. เตรียมอุปกรณ์พร้อมใช้และยกเครื่องใช้ไปทิ้งเพียงผู้ป่วย ได้แก่

- 1.1 ชุดทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก
- 1.2 สบู่เหลว
- 1.3 ถุงมือสะอาด 1 คู่
- 1.4 หม้ออนอน
- 1.5 พลาสเตอร์
- 1.6 กระดาษชำระ หรือผ้าสะอาด
- 1.7 ขามรูปไต

2. อธิบายให้ผู้ป่วยทราบก่อน อธิบายวิธีการทำอย่างคร่าว ๆ วิธีปฏิบัติตัวของผู้ป่วยและเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยซักถาม

3. กั้นม่าน และจัดให้มีแสงสว่างให้เพียงพอ

4. จัดทำผู้ป่วยเพศชายให้นอนราบธรรมดา ส่วนในผู้ป่วยหญิงจัดให้นอนหงายชันเข่า และเข่าแยกจากกัน ปิดตาและคลุมผ้าให้เรียบร้อย

5. ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกของผู้ป่วยให้สะอาด ดังนี้

ในผู้ป่วยเพศชาย

- 1) จับอวัยวะสืบพันธุ์ขึ้น รนหนังที่หุ้มส่วนปลายออกให้เห็นรูเปิดปัสสาวะ
- 2) คีบสำลีสบู่ทำน้ำสบู่ทำความสะอาด

ขั้นตอนที่ 1 เช็ดจากรอบรูเปิดของท่อทางเดินปัสสาวะโดยเช็ดให้เป็นวงกลมออกไปให้ทั่ว ไม่ย้อนไปมา แล้วทิ้งสำลีลงบนภาชนะรองรับ

ขั้นตอนที่ 2 เช็ดบริเวณ penis จากส่วนปลายมายังส่วนโคนโดยรอบ (ใช้สำลี 3- 4 ก้อน)

ขั้นตอนที่ 3 เช็ดส่วน scrotum ทั้งด้านบนและล่างให้ทั่ว โดยเช็ดจากด้านไกลตัวก่อน จากบนลงล่าง แล้วทิ้งสำลี (ใช้สำลี 3-4 ก้อน)

ขั้นตอนที่ 4 เช็ดบริเวณหัวหน่าวจากซ้ายไปขวาไล่จากบนลงล่าง จากนั้นเช็ดต้นขาด้านใน โดยเช็ดจากขาหนีบขึ้นไปตามโคนขาด้านในให้ทั่วแล้วทิ้งสำลี ให้เช็ดด้านไกลตัวและใกล้ตัวตามลำดับ

กรณีผู้ป่วยได้รับการคาสายสวนปัสสาวะแล้ว ให้เช็ดบริเวณรอยต่อระหว่างรูเปิดท่อปัสสาวะ ลงมาตามสายสวนปัสสาวะประมาณ 3 - 5 นิ้ว ไม่เช็ดย้อนไปมา

3) จากนั้นคีบสำลีสบู่ทำน้ำสบู่ทำความสะอาดแล้วเช็ดเหมือนขั้นตอนเดิม ใช้กระดาษชำระ หรือผ้าซับให้แห้งดึงหนังหุ้มปลายอวัยวะสืบพันธุ์กลับเข้าที่เดิม

โรงพยาบาลบ่อทอง งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	หน้าที่ 4 จากจำนวน 4 หน้า ฉบับที่ 5 วันที่ออกเอกสาร 1 ตุลาคม 2563
วิธีปฏิบัติที่ : WI - NUR - ICC - 005	
เรื่อง : การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	ผู้อนุมัติใช้ : นางทวิพร เพชรชัด

ผู้ป่วยหญิง

- ขั้นตอนที่ 1 ใช้ Forceps คีบสำลิจูขนน้ำสบู่ทำความสะอาดให้ทั่วอวัยวะสืบพันธุ์
  - ขั้นตอนที่ 2 ใช้ Forceps คีบสำลิจูขนน้ำต้มสุกเช็ดบริเวณหัวหน้า
  - ขั้นตอนที่ 3 ใช้ Forceps คีบสำลิจูขนน้ำต้มสุก เช็ดบริเวณขาหนีบถึงต้นขาด้านใกล้ตัว
  - ขั้นตอนที่ 4 ใช้ Forceps คีบสำลิจูขนน้ำต้มสุก เช็ดบริเวณขาหนีบถึงต้นขาด้านใกล้ตัว
  - ขั้นตอนที่ 5 ใช้ Forceps คีบสำลิจูขนน้ำต้มสุก เช็ด Labia ด้านใกล้ตัวจากบนลงล่าง
  - ขั้นตอนที่ 6 เช็ด Clitoris ผ่านลงมาที่ทวารหนักแล้วเอา forceps วางลงในขามรูปไตที่ทิ้งสำลีใช้แล้วเสร็จแล้วยกหมอนอนหรือผ้ารองกันเปื้อนออก
6. บอกให้ผู้ป่วยทราบว่าได้ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกเสร็จแล้ว และจัดให้ผู้ป่วยนอนในท่าที่สบาย
7. เก็บเครื่องใช้ไปทำความสะอาดและเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

เอกสารอ้างอิง 1. Graves N, Tong E, Morton AP, Halton K, Curtis M, Lairson D, Whitby M. Factors associated with health care-acquired urinary tract infection. Am J Infect Control. 2007; 35(6): 387-92.

Klevens RM, Edwards JR, Richards CL, Horan TC, Gaynes RP, PollockDA, et al. Estimating health care-associated infections and deaths in U.S. hospitals, 2002. Public Health Rep. 2007; 122(2): 160-6